

Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2019-20

Fframwaith Darparu Llywodraethiant Da

Mae Fframwaith CIPFA/Solace ar Ddarparu Llywodraethiant Da mewn Llywodraeth Leol (2016) (y Fframwaith) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod Tân ac Achub gyhoeddi Datganiad Llywodraethu Blynyddol, ac i fod yn gyfrifol am sicrhau bod:

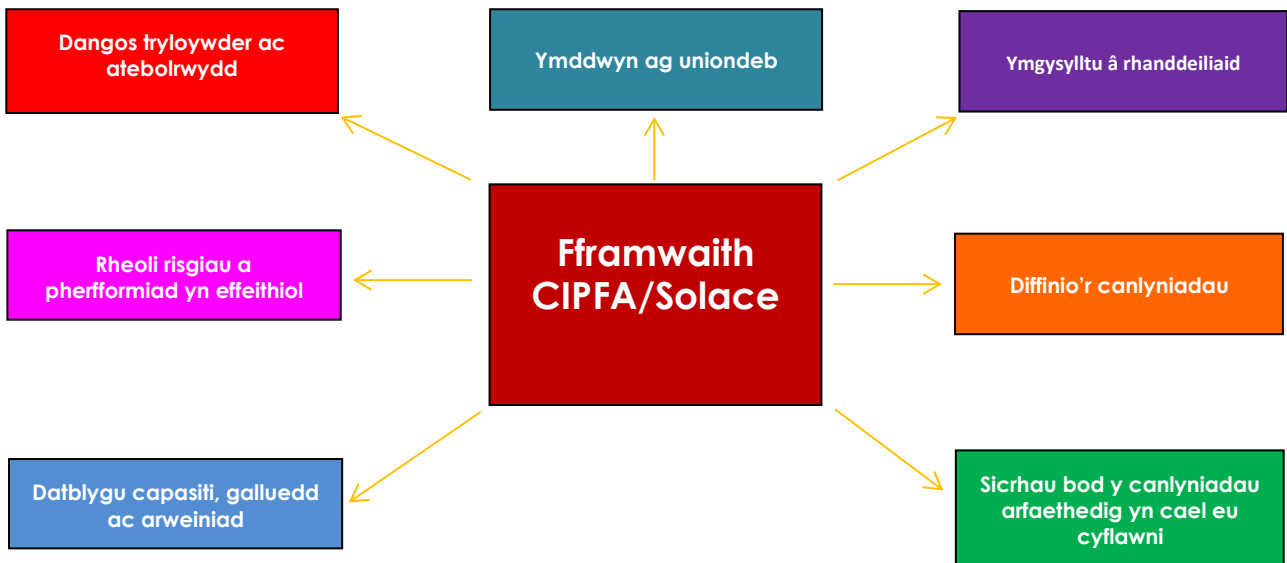
- busnes yn cael ei gynnal yn unol â'r holl ddeddfau a rheoliadau perthnasol;
- arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a bod cyfrif priodol amdano; a bod
- adnoddau'n cael eu defnyddio'n ddarbodus, yn effeithlon ac yn effeithiol er mwyn cyflawni blaenoriaethau y cytunwyd arnynt ac sydd o fydd i bobl yr ardal.

Er mwyn cyflawni ei amrediad eang o swyddogaethau, rhaid i'r Awdurdod fodloni amrywiaeth o amcanion gwleidyddol, economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol dros y tymor byr, canolig a hir. Mae hyn yn golygu ei fod yn agored i gyfres o gyfyngiadau a chymhellion allanol a mewnol sy'n wahanol i rai yn y sector preifat, ac mae pob un yn effeithio ar ei drefniadau llywodraethu. Un darn allweddol o ddeddfwriaeth yng Nghymru yw Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, sy'n mynnu bod yr Awdurdod yn ystyried y tymor hir wrth wneud ei benderfyniadau a'i fod yn gweithio ar y cyd â chyrff cyhoeddus eraill i wella llesiant yng Nghymru.

Felly, mae gan randdeiliaid ddiddordeb mewn materion fel:

- a yw allbynnau arfaethedig yr Awdurdod wedi cael eu cyflawni a'r canlyniadau wedi digwydd; ac
- a yw hyn wedi cael ei wneud mewn ffordd effeithlon, economaidd a theg.

Nodir isod yr egwyddorion craidd sy'n sail i fframwaith CIPFA/Solace. Mae'r tudalennau canlynol yn nodi sut mae'r Gwasanaeth yn cwrdd â'r egwyddorion hyn.

Crynodeb: Trefniadau Llywodraethu

Rhaid i'r Awdurdod adolygu effeithiolrwydd ei drefniadau bob blwyddyn i sicrhau bod ganddo system gadarn ar gyfer llywodraethu. Mae crynodeb o'r pethau sy'n cyfrannu'n allweddol i'r broses hon ar gael ar dudalen 10, ac maent yn cynnwys:

- Mynd ati'n rheolaidd i adolygu effeithiolrwydd Cyfansoddiad yr Awdurdod.
- Cael strwythur Awdurdod a phwyllgorau sy'n:
 - monitro effeithiolrwydd y trefniadau rheoli risg;
 - mynd ati'n rheolaidd i adolygu'r trefniadau llywodraethu;
 - ystyried ac adolygu strategaethau, cynlluniau ac adroddiadau archwilio mewnol ac allanol; ac
 - adolygu, craffu a chymeradwyo'r datganiad blynyddol o gyfrifon.
- Cael Grŵp Gweithredol sy'n:
 - darparu arweiniad ar lywodraethu;
 - cyfrannu at gwblhau ac adolygu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol; ac yn
 - darparu cyfarwyddyd clir i'r Gwasanaeth a'r uwch reolwyr.
- Defnyddio gwybodaeth o wahanol ffynonellau i oleuo'r trefniadau llywodraethu, er enghraifft:
 - adroddiadau perfformiad;
 - trefniadau rheoli risg;
 - adroddiadau rheoleiddiwr allanol; a'r
 - Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol.

Ar dudalennau 3 – 9, nodir y llwyddiannau mewn perthynas â'r egwyddorion craidd. Mae'r camau gwella y mae'r Awdurdod wedi cytuno arnynt ar gyfer 2019/20 i'w gweld ar dudalen 11, lle cadarnheir y cynnydd a wnaed.

Effaith Covid-19 ar Lywodraethu

Yn ystod Mawrth 2020, fe arweiniodd pandemig y Coronafeirws at gyfnod clo cenedlaethol i leddfu effaith yr argyfwng wrth iddo ddatblygu. Fe barhaodd yr Awdurdod i gynnal ei ymateb gweithredol ledled Gogledd Cymru, gan roi mesurau rheoli ar waith i leihau risgiau yn gysylltiedig â Covid-19 a chynnal iechyd, diogelwch a lles ei staff a'r cymunedau y mae'n eu gwasanaethu.

Er ein bod wedi llwyddo i ddarparu ymateb brys mae wedi effeithio ar 'fusnes fel arfer' yn achos ein gwasanaethau difrys a, lle bo modd, mae modelau eraill wedi cael eu defnyddio er mwyn ein galluogi i barhau i ddarparu'r gwasanaethau hyn. Mae hyn wedi effeithio ar drefniadau llywodraethu'r Awdurdod a bydd yn parhau i effeithio arnynt. Mae'r effeithiau ar y trefniadau llywodraethu wedi eu rhannu'n fras i'r categorïau canlynol:

- Yr effaith ar ddarparu gwasanaethu yn ôl y drefn arferol;

- Meysydd gweithgarwch newydd fel rhan o'r ymateb cenedlaethol i argyfwng y coronafeirws ac unrhyw faterion sydd y codi o safbwynt llywodraethu;
- Ariannu'r goblygiadau ariannol a logistaidd o ganlyniad i ddarparu'r ymateb llywodraeth leol;
- Asesu'r amhariad tymor hir a chanlyniadau yn deillio o argyfwng y coronafeirws.

Mae hyn yn dal i gael ei fonitro'n agos a byddwn yn adolygu'r gwersi i'w dysgu o'n hymateb a nodi unrhyw gamau gwella.

Cafodd nifer o gyfarfodydd eu canslo yn ystod y cyfnod clo a threfnwyd i'r aelodau wneud penderfyniadau dros e-bost.

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Coronafeirws) (Cyfarfodydd) (Cymru) 2020. Mae'r rheoliadau hyn yn gwneud darpariaethau dros dro tan 1 Mai 2021, mewn perthynas â chyfarfodydd yr awdurdodau tân ac achub, a mynediad y cyhoedd a'r wasg i'r cyfarfodydd hyn yn ystod yr argyfwng COVID-19. Wrth symud ymlaen cynhelir cyfarfodydd o bell tra bydd y trefniadau cadw pellter cymdeithasol yn dal i fod ar waith.

Yn ystod y cyfnod clo mae trefniadau llywodraethu dros dro wedi cael eu cymeradwyo er mwyn galluogi i benderfyniadau hanfodol gael eu gwneud, yn cynnwys yr isod:

- 1 Mae'r cyfarfod blynyddol a'r cyfarfodydd busnes a phwyllgor o'r ATAGC, a oedd wedi eu trefnu hyd at Ragfyr 2020, wedi cael eu disodli gan un cyfarfod o'r Awdurdod llawn sydd i'w gynnal drwy gyfleusterau fideo-gynadledda ar 9 Tachwedd 2020, 9.30am-1pm;
- 2 Caiff rhan o'r agenda yng nghyfarfod Tachwedd ei neilltuo i faterion y byddai'r Awdurdod wedi ymdrin â hwy yn ei gyfarfod blynyddol, yn cynnwys ethol Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd o'r Awdurdod a'r Pwyllgor Archwilio am y cyfnod hyd at y cyfarfod blynyddol nesaf ym Mehefin 2021;
- 3 Rhwng Mawrth a Medi 2020, cynhaliwyd cyfarfodydd rhwng y Prif Swyddog Tân a Chadeirydd a Dirprwy Gadeirydd yr Awdurdod Tân ac Achub;
- 4 O fis Medi 2020 ymlaen, caiff sesiynau caeedig eu cynnal fel y gall yr holl Aelodau dderbyn gwybodaeth gan swyddogion a thrafod materion allweddol cyn y cyfarfod yn Nhachwedd 2020. Bydd y sesiynau hyn yn canolbwyntio'n bennaf ar lunio blaenoriaethau gwella'r Awdurdod a gosod y gyllideb ar gyfer 2021/22; ac

- 5 Yn ychwanegol i'r cyswllt rheolaidd sydd yn bodoli eisoes rhwng y Cadeirydd a'r Prif Swyddog Tân, cynhelir cyfarfodydd o'r "Pwyllgor Ymgynghorol Dros Dro" newydd a fydd yn cyfarfod ar sail *ad hoc* fel cyfrwng cyfathrebu os a phan fydd materion sylweddol yn codi yn ystod y cyfnod hwn. Bydd y Pwyllgor Ymgynghorol Dros Dro yn cynnwys Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd yr Awdurdod, Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio, y Trysorydd, y Prif Swyddog Tân a'r Clerc.

Camau gweithredu ar gyfer 2020/21 a threfniadau monitro

Mae'r cynllun gweithredu ar gyfer 2020/21 wedi'i nodi yn Atodiad A. Bydd yn cael ei fonitro bob chwarter gan y Grŵp Gweithredol.

Ymddwyn gydag uniondeb gan ddangos ymrwymiad cryf i werthoedd moesegol, a pharchu rheol y gyfraith

- Mae'r Cyfansoddiad yn nodi cyfrifoldebau'r Awdurdod Tân ac Achub a'i bwyllgorau, ac mae'n cynnwys y Cynllun Dirprwyo i Swyddogion.
- Mae'r Swyddog Monitro yn sicrhau bod y penderfyniadau'n cael eu gwneud o fewn y gyfraith a'u bod yn cydymffurfio â darpariaethau'r Cyfansoddiad.
- Mae'r Cyfansoddiad yn cynnwys Cod Ymddygiad yr Aelodau, ac mae hwnnw'n cael ei fonitro gan y Pwyllgor Safonau.
- Pan fo angen, ceir cyngor cyfreithiol ar gyfer gwneud penderfyniadau.
- Mae Codau Ymddygiad ar gael ar gyfer yr Aelodau a'r Swyddogion, sy'n mynnu eu bod yn datgan buddiannau busnes ac yn cofnodi derbyn rhoddion a/neu letygarwch.
- Mae gan yr Awdurdod drefn ar gyfer derbyn ac ymateb i unrhyw gwynion. Mae adroddiad cryno o'r cwynion a'r negeseuon o werthfawrogiad yn cael ei roi i'r Awdurdod Tân ac Achub bob blwyddyn.
- Mae polisiâu allweddol ar gael i atal a lleihau'r perygl o dwyll. Mae'r polisiâu'n cynnwys: Polisi Chwythu'r Chwiban, Polisi Gwrth-dwyll a Llygredd a Rheoliadau Ariannol a Rheolau Gweithdrefnau Contractau. Pan amheuir bod anghysonder, mae trefniadau ar gael i sicrhau bod ymchwiliad trylwyr i hynny.
- Mae'r polisi recriwtio, y cyfnod cynefino a'r prosesau hyfforddi yn ymgorffori ymddygiadau personol a gwerthoedd moesegol. Mae gwerthoedd craidd y Gwasanaeth wedi'u gwreiddio'n llwyr, ac maent yn cynnwys: gwasanaeth i'r gymuned, pobl, amrywiaeth a gwella.
- Meddu ar wobrau lechyd Corfforaethol Efydd a Phlatinwm lechyd Cyhoeddes Cymru.
- Mae Grŵp y Gwasanaeth Tân Cynhwysol yn ystyried materion yn ymwneud â chydaddoldeb, amrywiaeth a materion diwylliannol. Mae'r Grŵp wedi adolygu a diweddu ein gwerthoedd craidd yn 2019/20 i adlewyrchu ein ffyrdd modern a phroffesiynol o weithio.
- Ymchwilir yn unol â Llawlyfr Disgyblu'r Gwasanaeth i achosion disgyblu ac unrhyw honiadau o ddrwg weithredu.
- Cyhoeddir Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn unol â Deddf Cydraddoldeb 2010. Caiff yr amcanion cydraddoldeb eu hadolygu'n flynyddol, a'u monitro drwy gydol y flwyddyn.
- Fel rhan o'n hymrwymiad i'r Gymraeg, rhaid i bob aelod newydd o'r staff gael sgiliau Cymraeg ar Lefel 2 o leiaf.
- Mae'r Cynllun Gwella a Llesiant yn cael ei gyhoeddi ar wefan yr Awdurdod. Mae hwn yn nodi'r amcanion gwella fel sy'n ofynnol gan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, ac amcanion llesiant yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- Mae gweithdrefnau diogelu yn eu lle i gyfeirio pobl fregus y daw'r Gwasanaeth i gysylltiad â hwy at asiantaethau eraill.

Bod yn agored ac ymgysylltu'n gynhwysfawr â rhanddeiliaid

- Caiff pob cyfarfod ei hysbysebu, ac maent yn agored i'r cyhoedd. Mae cyfarfodydd yr Awdurdod llawn yn cael eu gwe ddarlledu. Mae agendâu a phapurau ar gael ar wefan yr Awdurdod.
- Mae gwybodaeth yn cael ei chyhoeddi ar wefan yr Awdurdod fel rhan o'r cynllun cyhoeddi. Darperir fersiynau hawdd i'w darllen/fersiynau siarad a darllen a fersiynau Cymraeg.
- Mae trefniadau ar waith i ymgynghori â'r cyhoedd i wahodd barn rhanddeiliaid cyn datblygu a gweithredu newidiadau allweddol. Mae hyn yn cynnwys ymgynghori ar y Cynllun Gwella a Llesiant.
- Mae'r canlynol hefyd yn dangos bod ymrwymiad i fod yn agored:
 - cynnal asesiadau effaith ar gyfer pob penderfyniad allweddol;
 - y drefn gwynion a chanmol, sy'n gynnwys trefniadau adrodd i'r Awdurdod;
 - y Strategaeth Ymgysylltu ag Ymgynghori â'r Cyhoedd (a gyflwynwyd i gyfarfod y Panel Gweithredol ym mis Gorffennaf 2018);
 - ymgysylltu â Chyrff Cynrychioli'r Gweithwyr;
 - aelodaeth o Grŵp Cydraddoldeb Gogledd Cymru.
- Defnyddir amrywiaeth o ddulliau ymgysylltu, gan gynnwys:
 - cyfathrebu'n uniongyrchol drwy'r cyfryngau cymdeithasol, gyda chyfrifon ar Facebook a Twitter. Y gallu i gofrestru ar y wefan i dderbyn diweddariadau e-bost ar faterion penodol;
 - ymgysylltu â phobl ifanc drwy raglen y Ffenics ac ymweliadau ag ysgolion;
 - ymgysylltu â phreswylwyr a busnesau am ddiogelwch cymunedol;
 - digwyddiadau Gweithredu Positif a mynychu digwyddiadau *park run* i recriwtio diffoddwyr tân;
 - mynd i ddiwrnodau agored/digwyddiadau – er enghraifft yr Eisteddfod;
 - bwletinâu chwarterol ar gael ar y wefan;
 - cyfathrebu'n fewnol drwy'r Crynodeb Wythnosol a chylchlythyr Y Fflam;
 - cymryd rhan yn Grŵp Rhybuddio a Hysbysu'r Fforwm Lleol Cymru Gydnerth, gan gynnwys cytundeb i aildrydar negeseuon i gyrraedd cynulleidfa ehangach;
 - ymgyrchoedd cyfathrebu cyhoeddus, dan arweiniad y Rheolwyr Diogelwch Cymunedol.
- Mae cytundebau partneriaeth ar gael i gyflawni rhai canlyniadau. Er enghraifft, mae Prif Swyddogion yn mynychu'r pedwar Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Lleol a'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Maent hefyd yn cymryd rhan ym Mwrdd Cydweithredu'r Gwasanaethau Brys ac yn cymryd rhan mewn hyfforddiant ac ymarferion ar y cyd.
- Mae'r Gwasanaeth yn aelod allweddol o Beth am Symud Gogledd Cymru sydd yn cydweithio i gefnogi pawb yng Ngogledd Cymru i symud mwy, a thrwy wneud hynny gefnogi eu lles corfforol a meddyliol.

Diffinio'r canlyniadau o ran manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy

- Mae'r Cynllun Gwella a Llesiant yn nodi cyfeiriad strategol yr Awdurdod, ac mae'n nodi'r amcanion gwella yn unol â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, a'r amcanion llesiant yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- Mae'r Gwasanaeth wedi diwygio ei bedwar gwerth craidd - Pobl, Amrywiaeth a Chynhwysiant, Ymdrech dros Ragoriaeth a Gwasanaethu'r Gymuned. Mae'r rhain yn crynhoi'r egwyddorion a'r gwerthoedd personol y mae'r staff yn cael eu hannog i'w mabwysiadu a'u harddangos.
- Mae'r Gwasanaeth wedi ennill achrediad Rhuban Gwyn sydd yn dangos ei ymrwymiad i roi terfyn ar drais yn erbyn menywod.
- Mae dyletswydd statudol ar y Gwasanaeth i gael trefniadau parhad busnes. Mae cynlluniau wedi cael eu diweddarau ymhob rhan o'r Gwasanaeth. Mae cydweithio'n parhau â'r gwasanaethau tân ac achub eraill yng Nghymru i wella'r gwaith cynllunio ac i ystyried y risgiau cyfredol. Mae'r Pwyllgor Materion Cenedlaethol yn cynnwys ffrwd waith ar barhad busnes.
- Mae'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig a phroses flynyddol y gyllideb yn sicrhau bod adnoddau ariannol yn cael eu cyfeirio at flaenoriaethau'r Awdurdod.
- Mae gwaith mewn partneriaeth yn digwydd pan fo amcanion cyffredin a manteision o gydweithio - er enghraifft Bwrdd Strategol Lleihau Llosgi Bwriadol a'r Byrddau Gwasanaethau Lleol.
- Mae'r Polisi Rheoli Risgiau Strategol yn amlinellu'r broses i ganfod a rheoli'r modd mae'n agored i ansicrwydd, a allai effeithio ar gyflawni amcanion neu weithgareddau. Caiff y polisi ei adolygu drwy gydol y flwyddyn i sicrhau bod risgiau'n cael eu canfod a'i hasesu'n briodol. Mae'r Gofrestr Risgiau Corfforaethol yn cofnodi'r risgiau hyn; maent yn cael eu monitro'n rheolaidd gan yr adran Cynllunio Corfforaethol ac adroddir yn eu cylch i'r Panel Gweithredol.
- Mae Strategaeth Gaffael Tân ac Achub Cymru 2016/2021 yn nodi'r amcanion strategol ar gyfer caffael, ac mae'n dogfennu'r meysydd datblygu i sicrhau bod Egwyddorion Datganiad Polisi Caffael Cymru yn cael eu dilyn.
- Mae penderfyniadau allweddol yn agored i asesiad effaith integredig, sy'n ystyried cydraddoldeb, amddiffyn, iechyd, diogelwch a llesiant, y Gymraeg, cyllid, cynaliadwyedd a staffio, a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- Mae gweithdrefnau diogelu ar waith i gyfeirio pobl fregus y daw'r Gwasanaeth i gysylltiad â hwy at asiantaethau eraill.

Penderfynu pa ymyriadau sydd eu hangen i gael y canlyniadau a fwriedir

- Ymgynghorir â'r cyhoedd fel rhan o'r gwaith o osod amcanion blynyddol yr Awdurdod, sydd wedi'u nodi yn y Cynllun Gwella a Llesiant. Mae'r Cynllun yn amlinellu sut mae'r Awdurdod yn bwriadu gweithio â chyrrff cyhoeddus eraill i fynd i'r afael â'r materion cymhleth sy'n effeithio ar fywydau pobl. Caiff asesiad o berfformiad yr Awdurdod ei lunio ym mis Hydref bob blwyddyn, ac yna ei gyhoeddi.
- Mae Polisi Rheoli Risgiau Strategol yr Awdurdod yn amlinellu'r broses a ddefnyddir i ganfod a rheoli'r modd mae'n agored i ansicrwydd, a allai effeithio ar gyflawni'r amcanion neu'r gweithgareddau. Caiff y polisi ei adolygu drwy gydol y flwyddyn i sicrhau bod risgiau'n cael eu rheoli'n briodol.
- Ar ôl i uwch reolwyr graffu arnynt, mae'r adroddiadau perfformiad ac ariannol yn cael eu cyflwyno i'r Awdurdod a'i bwyllgorau. Cynhelir cyfarfodydd atebolrwydd yn rheolaidd gyda'r holl uwch reolwyr i adolygu amcanion a rheolaeth ar y gyllideb.
- Mae monitro argaeledd, y gweithlu a chyllidebau yn sicrhau bod ymyraethau yn cael eu rhoi ar waith pan fo angen. Trafodir materion gyda Thîm Ymgynghorol y Prif Swyddogion Tân ac yng nghyfarfodydd yr uwch reolwyr.
- Mae Cyfarwyddyd Gweithredol Cenedlaethol ar gael ac mae fforwm dysgu gweithredol yn rheoli a gweithredu unrhyw newidiadau.
- Mae llawer o waith yn digwydd mewn partneriaeth ledled Cymru i ymateb i faterion sy'n wynebu'r sector tân a materion mwy cyffredinol yn y sector cyhoeddus. Mae cydweithio â nifer o asiantaethau yn elfen bwysig o waith yr Awdurdod gan gynnwys atal ac amddiffyn, ymateb i ddigwyddiadau a defnydd o adnoddau.
- Mae'r prosesau ar gyfer cynllunio'r gyllideb yn sicrhau bod cyllidebau'n cael eu paratoi yn unol ag amcanion, strategaethau a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Mae hyn yn cynnwys cael mewnbwn gan reolwyr o fewn y Gwasanaeth ac Aelodau'r Awdurdod. Mae'n dangos sut y byddadnoddau yn cael eu defnyddio dros yr ychydig flynyddoedd nesaf i sicrhau y canlyniadau a'r blaenoriaethau y cytunwyd arnynt.
- Mae Strategaeth Gaffael Tân ac Achub Cymru 2016/2021 yn amlinellu'r amcanion strategol ar gyfer caffael. Gofynnir am gyngor caffael arbenigol a dyfernir contractau yn unol â fframweithiau cydnabyddedig, gan sicrhau gwerth am arian a bod egwyddorion moesegol wedi cael eu dilyn.

Datblygu gallu'r endid, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion sy'n rhan ohono

- Mae Cyfansoddiad yr Awdurdod yn amlinellu rolau aelodau etholedig a swyddogion dynodedig er mwyn gallu deall rolau ac amcanion ei gilydd. Mae'r swyddi dynodedig yn cynnwys y Prif Swyddog Tân, y Trysorydd a'r Swyddog Monitro.
- Mae'r Prif Swyddogion yn cynnal adolygiadau rheolaidd o'r gwaith darparu gwasanaethau, perfformiad a risg drwy gyfarfodydd atebolrwydd.
- Mae gwaith cydweithredol a gwaith mewn partneriaeth yn digwydd yn rhanbarthol ac yn genedlaethol. Er enghraifft, mae'r tri gwasanaeth tân ac achub yng Nghymru yn rhan o'r Fforwm Ymchwilio i Achos Tanau Cymru gyfan. Mae hyn yn cefnogi dysgu ar y cyd ac yn hyrwyddo dull cyson ledled Cymru.
- Mae'r Strategaeth Datblygu Pobl a Threfniadaeth Cymru gyfan 2018-2021 yn sail i'r ymrwymiad i ddysgu gydol oes ac i gymhwysedd yn y gweithle.
- Mae prosesau cynefino ar gael i Aelodau a gweithwyr cyflogedig. Mae'r rhain yn cynnwys cyflwyniad i werthoedd craidd y sefydliad, y safonau ymddygiad a gofynion y swydd.
- Trafodir anghenion datblygu'r gweithwyr drwy gyfarfodydd un-i-un, goruchwyliaeth ac arfarnu. Eleni mae rhaglen arweinwyr y dyfodol wedi cael ei datblygu ar gyfer staff ac mae prentisiaethau arweinwyr y dyfodol hefyd wedi cael eu hysbysebu.
- Mae iechyd a lles y gweithlu yn allweddol i'r sefydliad, a rhoddir cymorth i gynnal lles corfforol a meddyliol. Gwneir hyn drwy amrywiaeth o fesurau, gan gynnwys polisiâu a chymorth gan Adnoddau Dynol, dull gweithio'n hyblyg, gwasanaeth iechyd galwedigaethol a rhaglen cefnogi cydweithwyr.
- Mae gan y Gwasanaeth adran hyfforddi bwrpasol, gyda fframweithiau cymhwysedd ar gyfer staff yr ochr weithredol. Rhoddir hyfforddiant drwy amryw o ddulliau, gan gynnwys modiwlau e-ddysgu sy'n orfodol ar gyfer rhai pynciau, e.e. Diogelu Data.
- Mae trefniadau pwrpasol ar gyfer adolygiadau mewnol o gydymffurfiaeth â safonau'r Gwasanaeth a'r gofynion iechyd a diogelwch.
- Mae staff yn perthyn i gyrff proffesiynol perthnasol ac yn parhau i ddatblygu'n broffesiynol.

Rheoli risgiau a pherfformiad drwy reolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref

- Mae'r Trysorydd yn gyfrifol am weinyddu materion ariannol yr Awdurdod yn briodol, fel sy'n ofynnol dan Adran 151 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992.
- Mae'r Swyddog Monitro yn sicrhau cydymffurfiaeth â pholisïau, gweithdrefnau, cyfreithiau a rheoliadau a sefydlwyd.
- Mae'r Polisi Rheoli Risgiau Strategol yn amlinellu'r broses ar gyfer canfod a rheoli risgiau. Cedwir y cofrestr risgiau corfforaethol gan yr Adran Cynllunio Corfforaethol a caiff ei fonitro drwy gydol y flwyddyn.
- Mae adroddiadau i'r Awdurdod a'i bwyllgorau yn cynnwys asesiad effaith integredig i oleuo a chefnogi penderfyniadau.
- Mae trefniadau parhad busnes ar gael i sicrhau bod gwasanaethau hanfodol yn gallu parhau i gael eu darparu drwy'r amser.
- Mae trefniadau rheoli yn sicrhau bod argymhellion ar gyfer gwella, a wneir gan yr Archwilydd Allanol, yn cael eu cytuno a'u monitro.
- Mae'r Aelodau a'r uwch reolwyr yn cael adroddiadau rheolaidd am berfformiad y Gwasanaeth mewn perthynas â dangosyddion perfformiad ariannol a cherrig milltir.
- Mae gan yr Awdurdod drefniadau i gadw cofrestrau o fuddiannau personol a busnes yr Aelodau, a chofrestr o roddion a lletygarwch.
- Mae polisïau Gwrth-dwyll a Llygredd a Chwythu'r Chwiban yn bodoli sydd yn cadarnhau bod yr Awdurdod wedi ymrwmo i weithredu mewn modd teg a thryloyw.
- Mae polisïau a threfniadau ar gael i reoli'r ffordd o ddelio â data. Y rhain yw'r Polisi Diogelu Data, y Polisi Rhyddid Gwybodaeth, y Polisi Cadw Data, a'r Polisi Diogelwch Cyfathrebu a Gwybodaeth. Mae hyfforddiant yn ategu'r polisïau hyn, ac mae modiwl e-ddysgu ar ddiogelu data yn orfodol i'r holl staff.
- Mae protocolau ar rannu gwybodaeth wedi cael eu datblygu, a chytunwyd arnynt â phartneriaid.
- Mae rheolaeth ariannol yn cefnogi'r gwaith o ddarparu gwasanaethau a'r newid trawsffurfiadol, yn ogystal ag yn sicrhau stiwardiaeth dda. Rhoddir yr wybodaeth ariannol ddiweddaraf ymhob cyfarfod o'r Awdurdod, ac mae adroddiadau ar gael i'r cyhoedd ar y wefan.
- Mae trefniadau rheoli'r Trysorlys yn dilyn arferion proffesiynol ac maent yn cael eu hadolygu'n flynyddol gan yr aelodau.
- Mae Datganiad o Gyfrifon yr Awdurdod yn destun craffu gan archwilwyr allanol.

Gweithredu arferion da o ran tryloywder, adrodd ac archwilio er mwyn sicrhau atebolrwydd effeithiol

- Mae'r Awdurdod Tân ac Achub, gyda chymorth gan y Swyddog Monitro, yn goruchwyllo ac yn adolygu pa mor ddigonol ac effeithiol yw'r trefniadau llywodraethu a'r amgylchedd rheoli mewnol.
- Mae agendâu a chofnodion cyfarfodydd ar gael i'r cyhoedd ar y rhyngwyl, ynghyd â gwe ddarllediadau o'r cyfarfodydd Awdurdod (pan fyddant ar gael).
- Mae adroddiadau'r Awdurdod yn dilyn fformat strwythuredig sy'n sicrhau bod gwybodaeth allweddol yn cael ei chyflwyno mewn modd clir a chyson er mwyn cynorthwyo i wneud penderfyniadau.
- Mae gan yr Awdurdod gynllun cyhoeddi, ac mae'n cydymffurfio â gofynion y Comisiynydd Gwybodaeth o ran ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth, sy'n sicrhau bod y cyhoedd yn gallu cael gwybodaeth sydd ar gael.
- Mae'r Cynllun Gwella a Llesiant yn nodi amcanion yr Awdurdod.
- Adolygwyd y Datganiad Blynyddol o Gyfrifon i wneud yn siŵr ei fod mewn fformat haws i'r defnyddiwr. Mae'n darparu gwybodaeth glir am incwm a gwariant, ac mae'n dangos goruchwyliaeth o arian cyhoeddus yn ystod y flwyddyn. Caiff y cyfrifon eu cyflwyno erbyn y dyddiad cau statudol, sef 31 Mai.
- Mae'r Datganiad Blynyddol ar Bolisi Tâl yn cael ei gymeradwyo a'i gyhoeddi yn unol â Deddf Lleoliaeth 2011. Mae cyflogau'r aelodau yn cael eu talu yn unol ag argymhellion y Panel Annibynnol ar Gydabyddiaeth Ariannol, ac yn cael eu hadrodd ar y rhyngwyl.
- Mae'r aelodau a'r uwch swyddogion yn datgan buddiannau perthnasol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig. Mae'r datganiadau hyn yn galluogi'r Awdurdod i ganfod trafodion parffion cysylltiedig, ac i adrodd yn eu cylch.
- Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn rhoi tryloywder ynghylch y trefniadau llywodraethu a'r gwelliannau arfaethedig ar gyfer y flwyddyn i ddod.
- Mae'r Datganiad Blynyddol o Gyfrifon a'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn agored i gael eu craffu a'u cymeradwyo yn unol â Chyfansoddiad yr Awdurdod.
- Swyddfa Archwilio Cymru yw'r archwilydd allanol a benodwyd, ac mae'n darparu barn ar y Datganiad o Gyfrifon sy'n cael ei gyhoeddi ar wefan yr Awdurdod. Mae'r Awdurdod yn gweithredu ar sail argymhellion a, phan fo angen, mae'n cymryd camau i gywiro pethau.
- Mae'r trefniadau Archwilio Mewnol yn cynnwys dull sy'n seiliedig ar risg, sy'n darparu sicrwydd fod y risgiau allweddol yn cael eu rheoli. Mae'r Awdurdod yn gweithredu ar sail argymhellion a, phan fo angen, mae'n cymryd camau i gywiro pethau.
- Mae prosesau ar gael i sicrhau bod argymhellion gan gyrrff archwilio a rheoleiddio yn cael eu gweithredu.

Cyfrannwyr Allweddol at Ddatblygu a Chynnal y Fframwaith Llywodraethu

Yr Awdurdod Tân ac Achub	Mae'r Awdurdod yn darparu arweiniad strategol, rhyngwyneb gwleidyddol a her gorfforaethol ar gyfer darparu gwasanaethau tân ac achub yng Ngogledd Cymru, gan annog cyfranogiad gan y cyhoedd a gan gynnal ei faterion mewn ffordd agored a thryloyw. Mae'n cytuno ar y Cynllun Gwella a Llesiant, a'r cyllidebau referniw a chyfalaf.
Y Panel Gweithredol	Mae'n monitro perfformiad y Gwasanaeth ac mae'n gwneud argymhellion i'r Awdurdod ynghylch ei bolisiau allweddol, gan gynnwys y Cynllun Gwella a Llesiant. Mae'r panel yn adolygu'r gofrestr risgiau strategol.
Y Gweithgor Cynllunio	Mae'n gwneud gwaith manwl yn gysylltiedig â'r broses gynllunio a gosod y gyllideb yn y Gwasanaeth. Mae'n cyflwyno ei sylwadau i'r Panel Gweithredol, sydd yn ei dro yn gwneud argymhellion ar gyfer amcanion gwella/lleihau risg/llesiant i'r Awdurdod.
Y Pwyllgor Archwilio	Mae'n darparu adolygiad annibynnol o'r fframweithiau llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth, ac mae'n goruchwyllo'r adroddiadau ariannol, gan gynnwys Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a'r cyfrifon blynyddol.
Y Pwyllgor Safonau	Mae'n hyrwyddo ac yn cynnal safonau uchel o ymddygiad gan Aelodau'r Awdurdod, ac mae'n goruchwyllo'r polisi chwythu'r chwiban ar gyfer cwynion yn erbyn Aelodau'r Awdurdod. Hefyd, pan fo statud yn caniatáu, mae'n derbyn adroddiadau a chwynion am Aelodau ac yn cynnal neu'n goruchwyllo ymchwiliadau ac yn gwneud argymhellion i'r Awdurdod.
Y Grŵp Gweithredol	Mae'n gosod ac yn arwain y gwaith o weithredu'r safonau llywodraethu yn y Gwasanaeth. Mae'n derbyn y cynllun gwella blynyddol, ac mae'n ei fwydo i'r hunan-asesiad blynyddol.
Archwilio Mewnol	Mae'n darparu barn annibynnol a gwrthrychol blynyddol ar ba mor ddigonol ac effeithiol yw'r rheolaeth fewnol, y trefniadau rheoli risg a llywodraethu. Mae'n ymchwilio i dwyll ac anghysonderau.

Sut mae'r Awdurdod wedi delio â'r Camau Gweithredu Llywodraethu ers 2019/20?

Roedd yr Aseiad Llywodraethu a Gwella Blynyddol 2019/20 yn cynnwys y camau gwella canlynol. Dyma sut yr ymdriniwyd â nhw:

Maes Gwella	Cyfrifoldeb	Cynnydd ym Mawrth 2020
Ymgysylltu a chyfranogi gyda'r Gweinidog ynglŷn â'r Trefniadau Llywodraethu a Chyllid ar gyfer Awdurdodau Tân ac Achub yng Nghymru.	Prif Swyddog Tân a'r Cadeirydd	Wedi parhau i ymgysylltu gyda Llywodraeth Cymru a darparu diweddariad i'r Awdurdod Tân ac Achub. Bydd yr Awdurdod yn dal i gadw llygaid i wneud yn siŵr bod unrhyw newidiadau'n cael eu gweithredu'n llawn.
Adolygu'r Fflyd Wen Cynnal adolygiad a diweddaru'r polisiâu, gweithdrefnau a chanllawiau ar gyfer rheoli cerbydau'r fflyd wen; ac Adolygu'r system cofnodi cerbydau i gryfhau'r llywodraethiant ar gyfer olrhain a rheoli cerbydau.	PSC (Cyllid ac Adnoddau) PSTC (Gweithrediadau) Pennaeth Cyllid Rheolwr y Fflyd	Wedi cymryd camau i sicrhau bod rheolau a chanllawiau CThEM yn cael eu gweithredu'n llawn tra'n bodloni gofynion gweithredol ar yr un pryd. Monitro trylwyr gan yr Adran Fflyd er mwyn sicrhau'r defnydd mwyaf o gerbydau wrth gyflenwi gwasanaeth.
Adolygu'r Rheoliadau a Pholisiâu Ariannol yn unol â model CIPFA i sicrhau eu bod yn adlewyrchu gofynion yr Awdurdod.	PSC (Cyllid ac Adnoddau) Pennaeth Cyllid	Cwblhawyd adolygiad i sicrhau cyflawnrwydd yn unol â chyfarwyddyd CIPFA. Gwaith pellach i'w gyflawni i ddiweddaru'r rheoliadau i adlewyrchu gofynion yr Awdurdod Tân ac Achub.
Rhoi proses dendro ar waith i gaffael Gwasanaethau Trysorydd	PSC (Cyllid ac Adnoddau)	Estynnwyd contract y Trysorydd cyfredol am 12 mis arall.
Adolygu'r strwythur a threfniadau talu i sicrhau rheolaeth strategol effeithiol.	Swyddog Monitro	Rhoddodd y Prif Swyddog Tân gyflwyniad i aelodau'r Awdurdod Tân ac Achub ar ôl y cyfarfod yn Rhagfyr 2019.

Maes Gwella	Cyfrifoldeb	Cynnydd ym Mawrth 2020
Adolygu Safonau Ymddygiad staff	PSTC (Gweithrediadau) Pennaeth AD	Mae'r Safonau Ymddygiad wedi eu diweddarau i'w cymeradwyo gan y Grŵp Gweithredol. Mae cyfarfodydd wedi eu gohirio ar hyn o bryd oherwydd COVID-19.
Cwblhau <i>Cyber Essentials Plus</i> i ddiogelu rhag bygythiadau seiber.	PSC (Cyllid ac Adnoddau) a Phennaeth TGCh	Cynhaliwyd asesiad gwaelodlin gan yr adran TGCh ac mae cynlluniau gweithredu yn eu lle i fynd i'r afael â'r risgiau a sicrhau cydymffurfiaeth. Darperir diweddariadau rheolaidd i'r Grŵp Strategaeth Gwybodaeth.

Barn a Chasgliad Llywodraethu

Mae'r Awdurdod yn cydnabod bod llywodraethiant da yn darparu sylfaen ar gyfer darparu gwasanaethau o ansawdd da sy'n diwallu anghenion rhanddeiliaid ac sy'n sicrhau bod arian cyhoeddus yn cael ei wario'n dda. Mae'r adolygiad hwn yn cadarnhau'r systemau llywodraethu a'r gwaith monitro sy'n bodoli ar gyfer 2019/20 a'r camau a gymerir i sicrhau eu bod yn gweithio'n effeithiol.

Mae'r Awdurdod wedi'i fodloni bod trefniadau llywodraethu priodol ar gael, ac mae'n parhau wedi ymrwymo i wella'r rhain drwy roi cynllun gweithredu 2020/21 ar waith.

Llofnod: (Cadeirydd) 2020

Llofnod:(Prif Swyddog Tân) 2020

Atodiad A – Cynllun Gweithredu Gwella Llywodraethiant 2020/21

Maes Gwelliant	Cam Gweithredu	Cyfrifoldeb	Amserlen
Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog	Bydd y Polisiâu Rheoliadau Ariannol a Chyllid yn cael eu hadolygu i wneud yn siŵr eu bod yn adlewyrchu gofynion yr Awdurdod Tân ac Achub.	PSC (Cyllid ac Adnoddau) Pennaeth Cyllid	Mawrth 2021
Safonau Ymddygiad	Caiff y Safonau Ymddygiad ar gyfer staff eu cymeradwyo'n derfynol gan y Grŵp Gweithredol.	PSTC (Gweithrediadau) Pennaeth AD	Medi 2020
Diogelwch Seibr	Yr adran TGCh i barhau gyda cham gweithredu 2019/2020, mewn perthynas â <i>Cyber Essentials Plus</i> i amddiffyn rhag bygythiadau seibr	PSC (Cyllid ac Adnoddau) Pennaeth TGCh	Mawrth 2021
Sefydlu cylchred cynllunio corfforaethol ac ariannu	Er mwyn helpu i gynllunio ac ariannu amcanion y gwasanaeth i'r dyfodol, caiff cylchred cynllunio corfforaethol ac ariannu ei chyflwyno i wneud yn siŵr bod yr Awdurdod yn cynllunio i'r dyfodol yn unol â'r amcanion corfforaethol a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig.	Pennaeth Cyllid Pennaeth Cynllunio Corfforaethol	Mawrth 2021
Strategaeth Amgylcheddol	Yn dilyn y datganiadau polisi amgylcheddol ac ynni a fabwysiadwyd eisoes, bydd y Gweithgor Cynllunio yn datblygu strategaeth amgylcheddol newydd.	PSC (Gwasanaethau Corfforaethol) Rheolwr Cynllunio Corfforaethol	Mawrth 2021

Maes Gwelliant	Cam Gweithredu	Cyfrifoldeb	Amserlen
Rheoleiddio Diogelwch Tân	Cefnogi ymateb rhanbarthol a chenedlaethol i achos Grenfell a gweithredu unrhyw newidiadau gweithdrefnol o ganlyniad i'r adolygiad annibynnol.	PSTC (Diogelwch Tân) Uwch Reolwr Diogelwch Tân	Mawrth 2021
Adolygu Trefniadau Parhad Busnes	Yn dilyn cyflwyno cynlluniau parhad busnes ym Mawrth 2020, cynhelir adolygiad i sicrhau bod gwersi a ddysgwyd a threfniadau'n cael eu diweddarau lle bo hynny'n briodol.	Prif Swyddogion	Rhagfyr 2020
Sicrhau bod cyfarwyddyd y llywodraeth mewn perthynas â threfniadau pensiynau trosiannol yn cael ei weithredu	Cwblhau'r holl gamau gweithredu a gofynion sydd yn deillio o Fwrdd Ymgynghorol y Cynllun ar gyfer Cymru.	PSC (Cyllid ac Adnoddau) Rheolwr Pensiynau	Mawrth 2021

Atodiad B – Crynodeb o Fframwaith Llywodraethu'r Awdurdod

Egwyddorion Llywodraethu Da

Ymddwyn gydag uniondeb, gan ddangos ymrwymiad cryf i werthoedd moesegol, a pharchu rheol y gyfraith

Bod yn agored ac ymgysylltu'n gynhwysfawr â rhanddeiliaid

Diffinio canlyniadau o ran manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy

Penderfynu pa ymyriadau sydd eu hangen i gael y canlyniadau a fwriedir

Datblygu gallu'r Awdurdod, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'i weithwyr cyflogedig

Rheoli risgiau a pherfformiad drwy reolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gref

Gweithredu arferion da o ran tryloywder, adrodd ac archwilio er mwyn sicrhau atebolrwydd effeithiol

Ffynonellau Tystiolaeth

- Cynllun Ariannol Tymor Canolig
- Cynllunio ariannol
- Trefniadau partneriaeth
- Strategaeth a pholisïau Adnoddau Dynol
- Strategaeth Gaffael
- Cyfansoddiad
- Disgrifiadau swyddi
- Prif Swyddog Tân
- Trysorydd
- Swyddog Monitro
- Adroddiadau a gyhoeddir
- Cynllun Ymgysylltu â'r Gymuned
- Strategaeth Gyfathrebu
- Cynllun Gwella a Llesiant
- Aseidiadau Effaith Integredig

Ffynonellau Sicrwydd

- Adroddiadau perfformiad
- Adroddiadau ariannol
- Trefniadau democrataidd
- Adroddiadau gan archwilwyr allanol a rheoleiddwyr
- Adroddiadau Archwilio Mewnol
- Byrddau Partneriaeth
- Adborth cwsmeriaid
- Ymgynghoriadau

Aelodau

- Awdurdod Tân ac Achub a'i bwyllgorau

Gweithrediaeth

- Grŵp Gweithredol

Ffynonellau Tystiolaeth

- Arweinyddiaeth
- Gwerthoedd Craidd
- Trefniadau cydraddoldeb
- Trefniadau rhyddid gwybodaeth
- Codau Ymddygiad
- Polisi Gwrth-dwyll a Llygredd
- Polisi Chwythu'r Chwiban
- Pwyllgor Archwilio a Safonau
- Cyngor ac arweiniad arbenigol
- Rheoli risg
- Rheolaethau mewnol
- Gwasanaeth Archwilio Mewnol
- Rheoli gwybodaeth
- Datblygu staff ac aelodau etholedig

Asesiad Blynyddol o Lywodraethiant a Gwella – llofnodwyd gan y Cadeirydd a'r Prif Swyddog Tân

Cynllun Gweithredu Gwella Llywodraethiant – adolygwyd yn chwarterol gan y Grŵp Gweithredol